
**Belgisch Instituut voor postdiensten
en telecommunicatie**

**SAMENVATTING VAN DE REACTIES VAN DE MARKTSPELERS OP DE
NATIONALE RAADPLEGING MET BETREKKING TOT MARKT
15 (MOBIELE TOEGANG EN GESPREKSOPBOUW)**

De opgenomen opmerkingen zijn die van de belanghebbenden; zij worden dus te goeder trouw en in samengevatte vorm weergegeven. Het feit dat ze in dit document worden opgenomen, betekent geenszins dat het Instituut de uitgedrukte meningen goedkeurt of afkeurt. De volledige versie van de reacties staat in de bijlage bij dit document.

Openbare versie van 17 januari 2007

Reacties van de markspelers op de nationale raadpleging met betrekking tot markt 15 (mobiele toegang en gespreksopbouw)

De nationale raadpleging betreffende de markt voor toegang en de gespreksopbouw op openbare mobiele telefoonnetwerken werd op 31 oktober 2006 gestart en werd op 17 december 2006 afgesloten.

De hieronder vermelde operatoren of groepen van operatoren hebben op de nationale raadpleging geantwoord:

- Base
- Belgacom
- Belgacom Mobile
- [REDACTED]
- Mobistar

Als bijlage vindt men de lijst van de bijdragen die door de operatoren zijn ingezonden.

1 Voorafgaande opmerkingen

De synthese die volgt, heeft tot doel de meningen en opmerkingen weer te geven die tijdens de nationale raadpleging door de markspelers zijn overgezonden; zij loopt geenszins vooruit op de mening die het Instituut later zal formuleren over de inhoud van die commentaar.

Verschillende operatoren hebben hun opmerkingen overgezonden waarbij ze die geheel of gedeeltelijk als vertrouwelijk hebben bestempeld. Het Instituut heeft de werkelijk vertrouwelijke aard van die inlichtingen beoordeeld in het licht van zijn mededeling van 15 maart 2005 met betrekking tot de inzage van bestuursdocumenten.

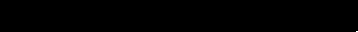
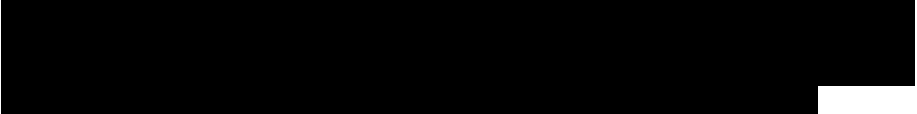
2 Algemene opmerkingen

- C 1.* Belgacom en Belgacom Mobile betwisten de conclusies van de analyse van het BIPT niet maar maken een aantal opmerkingen ter precisering of verfijning van de analyse van het Instituut. Belgacom Mobile vindt bovendien dat de bedrijven toegang zouden moeten hebben tot de door het Instituut gebruikte cijfergegevens om de gegrondheid van de analyse te kunnen nagaan.
- C 2.* Base vindt dat de conclusies van de analyse verkeerd zijn en dat de opties van het BIPT nadelig zijn voor de ontwikkeling van de mededinging in België, waar de regelgevingsomgeving volgens de operator zeer weinig doeltreffend is en waar de gekozen opties geenszins de concurrentievervalsende praktijken van de historische operator hebben ingeperkt.
- C 3.* Mobistar is het over het algemeen eens met de door het BIPT voorgestelde oplossingen maar deelt niet altijd de gedachtegang die daartoe heeft geleid.
- C 4.* Mobistar heeft enkele fouten in een tabel opgemerkt en een discrepantie tussen de twee taalversies.
- C 5.* Mobistar betwist de geldigheid van de redenering dat gezien de marktdefinitie, het ontwerpbesluit de bevoegdheden van de andere regionale regulatoren niet schendt,

aangezien in tegenstelling tot markt 16, markt 15 niet beperkt is tot spraak maar ook gegevensdiensten kan omvatten - inclusief diensten met audiovisuele inhoud.

3 Marktdefinitie

3.1 De retailmarkt

- C 6.* Mobistar merkt op dat de lijst van de MVNO's niet correct is en stelt een vollediger en bijgewerkte lijst voor.
- C 7.* Belgacom en Belgacom Mobile delen de analyse van het BIPT waarbij alle verrichtingen inzake mobiele toegang en diensten, de particuliere en professionele aanbiedingen alsook de voorafbetaalde of achterafbetaalde aanbiedingen, in een enkele retailmarkt worden gebundeld.
- C 8.* Mobistar vindt het onderscheid dat door het BIPT wordt gemaakt tussen de toegang enerzijds en de gespreks- of gegevensdiensten anderzijds volledig kunstmatig en zinloos in de mobiele sector.
- C 9.* Mobistar merkt op dat er momenteel geen internationale sms'en met toegevoegde waarde bestaan.
- C 10.* Base vindt dat in de analyse een onderscheid had moeten worden gemaakt tussen de 2G – en 3G-diensten, de particuliere en professionele markten, de voorafbetaalde en achterafbetaalde aanbiedingen.
- C 11.* Bepaalde operatoren stellen dat gebruikers nooit een afzonderlijke toegang hebben gehad tot de verschillende onderdelen van de retaildienst en dat het dus verkeerd is te beweren dat de gebruikers verkiezen om toegang te hebben tot een geheel van diensten. Voor die operatoren kan het bestaan van een verplichting tot gemeenschappelijk tarief niet dienen om een markt te definiëren omdat het een maatregel is die is opgelegd om het gebrek aan mededinging op de markt te bestrijden. Die operatoren vinden dat de retailmarkten voor toegang tot het netwerk gescheiden moeten worden van die voor gespreksopbouw.
- C 12.* Volgens Belgacom is er een echte substitueerbaarheid tussen de retailsaanbiedingen op de vaste netwerken en de retailsaanbiedingen op de mobiele netwerken.
- C 13.* Base vindt dat er geen substitueerbaarheid bestaat tussen de 2G- en de 3G-diensten, dat er een specifieke vraag bestaat naar 3G-diensten

- C 14.* Belgacom is niet overtuigd door de argumentatie die het BIPT aanvoert om de 3G-netwerken binnen de grenzen van de markt voor toegang en gespreksopbouw op mobiele netwerken; voor de operator is dat in strijd met het uitsluiten van de kosten van het uitrollen van 3G in de analyse van markt 16.
- C 15.* Mobistar merkt op dat het zijn 3G-netwerk vanaf midden 2005 en niet vanaf januari 2006 is beginnen uitrollen.
- C 16.* Volgens Base is de analyse van het BIPT niet overtuigend wat de substitueerbaarheid van de vraag tussen de particuliere en de niet-particuliere markt betreft, aangezien in de analyse

met name alle vragen voor aanbiedingen op maat buiten beschouwing worden gelaten. Volgens die operator houdt de substitueerbaarheid aan de aanbodzijde er niet voldoende rekening mee dat het voor Base en Mobistar moeilijk of zelfs onmogelijk is om tot de niet-particuliere markt door te dringen. Mobistar stelt hetzelfde vast en merkt op dat de bewering dat “Belgacom Mobile en Mobistar ook actiever zullen zijn dan Base op het niet-particuliere segment” geen correcte voorstelling van de feiten vormt, aangezien Belgacom Mobile daar dominant is en Base er maar heel weinig aanwezig is.

- C 17.* Volgens Base moeten de markten voor voorafbetaling en achterafbetaling niet afzonderlijk van de particuliere en niet-particuliere markten worden geanalyseerd; de markt voor voorafbetaling is namelijk uitsluitend particulier. Volgens Base bestaat er geen substitueerbaarheid van de vraag tussen voorafbetaling en achterafbetaling en bestaat er evenmin substitueerbaarheid van het aanbod aangezien het voorafbetaalde segment veel concurrerender is.
- C 18.* Belgacom Mobile vindt dat het Instituut het ook had moeten hebben over de aanbiedingen van de operatoren in het segment van de achterafbetaling en de marktontwikkelingen sinds juni 2006 had moeten beschrijven. De operator verstrekt bovendien verschillende aanvullende gegevens over de aanbiedingen die in juni 2006 op de markt bestonden. Volgens die operator verschillen de aanbiedingen voor achterafbetaling en voorafbetaling minder en minder van elkaar aangezien in bepaalde opties bijvoorbeeld het automatisch opladen van de voorafbetaalde kaarten wordt aangeboden.
- C 19.* Wat de professionele markt betreft vindt Belgacom Mobile dat de aanbiedingen verder gaan dan de tariefvoorwaarden door ook specifieke opties aan te bieden. De aanbiedingen die in eerste instantie op de professionele gebruikers gericht zijn, zijn volgens die operator toegankelijk voor al wie hiervan gebruik wil maken.

3.2 De wholesale-markt

- C 20.* Sommige operatoren stellen vragen bij het bestaan van contracten voor indirecte toegang tot het netwerk van de mobiele operatoren. Die operatoren vragen dat de er een selectie van de mobiele operator mogelijk zou zijn.
- C 21.* Base is tevreden dat de markt voor MVNO's niet gereguleerd is.
- C 22.* Mobistar levert commentaar bij de vaststelling dat Belgacom Mobile nog geen overeenkomsten heeft afgesloten met MVNO's: de verschillende kostenstructuur die voortvloeit uit zijn positie van eerste toetreder tot de markt en het behoren tot de Belgacom-groep verklaart waarom Belgacom Mobile niet in die markt is geïnteresseerd.
- C 23.* Belgacom Mobile vindt dat de concurrentie niet billijk is aangezien het BIPT Base en Mobistar de toestemming heeft gegeven om asymmetrische tarieven voor gespreksafgifte te hanteren; volgens die operator verklaart het asymmetrische stelsel dat de virtuele operatoren er belang bij hebben om het netwerk te gebruiken van de mobiele operator die de hoogste terminatietarieven toepast, wat de marktverstoringen versterkt.
- C 24.* Mobistar gaat ermee akkoord dat de marktdefinitie rekening houdt met de eigen levering.
- C 25.* In verband met de verschillende vormen van toegang en gespreksopbouw vindt Mobistar dat de beschrijving niet volledig overeenkomt met de technische en economische realiteit.
- C 26.* Mobistar vindt enerzijds dat de beschrijving van Belgacom Mobile foutief is en dat het BIPT de voordelen uit de monopoliepositie, de bevoorrechte banden met de historische

operator Belgacom en de positie van eerste toetreders tot de markt, beter had moeten uitwerken en anderzijds dat de positie van Base niet uniek is en zeer verschillend van die waarmee Mobistar werd of wordt geconfronteerd.

4 Marktanalyse en bepalen van de operatoren met een sterke machtspositie

- C 27.* Belgacom en Belgacom Mobile delen het standpunt van het BIPT dat er op die markt geen dominante positie bestaat. Belgacom staft zijn standpunt met vele verwijzingen naar de recente rechtspraak alsook met grafieken die een aanhoudende trend aantonen van slinkende marktaandelen en de stelling inzake de mededingingsdynamiek op die markt ondersteunen. Belgacom suggereert echter dat het Instituut zijn argumentatie zou aanscherpen met een meer gedetailleerde analyse van begrippen individuele en gezamenlijke dominantie.
- C 28.* Mobistar betwist de marktaandelen die maar leiden tot een licht vermoeden van dominantie van Belgacom Mobile door te stellen dat zij onderschat zijn: bepaalde operatoren zouden alleen aangifte doen van de actieve klanten, de andere van alle klanten. Bovendien wijst het feit dat het marktaandeel in waarde duidelijk groter is dan dat in aantal klanten op zichzelf al op een dominante positie die het mogelijk maakt om de beste klanten voor zichzelf te reserveren. Die dominantie van Belgacom Mobile is overigens nog meer uitgesproken op de niet-particuliere markt.
- C 29.* Sommige operatoren onderschrijven de analyse van het BIPT niet en vinden dat minstens wat de markt voor gespreksopbouw betreft, men met een fijnere analyse had kunnen vaststellen dat er geen echte concurrentie is en dat er een gezamenlijke dominantie bestaat. Die operatoren vragen dus dat het BIPT aan de drie mobiele operatoren zou opleggen om een aanbod te doen voor het selecteren van de operator.
- C 30.* Base vindt dat uit het marktaandeel van Belgacom Mobile kan worden afgeleid dat er een dominante positie bestaat en staft zijn argumentatie met verwijzingen naar de relatief stabiele marktaandelen van Belgacom Mobile wanneer rekening wordt gehouden met het totale omzetcijfer of het omzetcijfer op de markt voor achterafbetaling.
- C 31.* Belgacom en Belgacom Mobile delen het standpunt van het BIPT dat er geen extra drempels bestaan voor het betreden van die markt. Volgens die operator geniet Belgacom Mobile nog altijd een historisch voordeel en heeft Base zijn netwerk niet onder gelijkwaardige voorwaarden kunnen aanleggen (DCS 1800-technologie en moratorium op de bouwvergunningen). Volgens Base heeft de overdraagbaarheid van de mobiele nummers weinig resultaten opgeleverd en kan Belgacom Mobile gebruikmaken van de financiële macht van Belgacom om zo zijn UMTS-netwerk aan te leggen. [REDACTED] zal de situatie volgens Base leiden tot een monopolie op de 3G-diensten. Base vraagt dus dat het BIPT aan Belgacom Mobile zou opleggen om Base een aanbod te doen voor nationale roaming.
- C 32.* Volgens Base wordt de dominantie van Belgacom Mobile ook aangetoond door de tariefpraktijken van die operator, die hoge tarieven aanreken aan de andere operatoren maar zeer lage tarieven op zijn eigen netwerk. Base vindt dat het BIPT de gemiddelde facturen van de abonnees van de operatoren zou moeten vergelijken alvorens te besluiten dat Belgacom geen dominante positie bekleedt. Base legt er bovendien de nadruk op dat Belgacom Mobile, zodra het standpunt van het BIPT bekend was, een zeer agressief promotieaanbod op de markt heeft gebracht. Base vraagt daarom dat het BIPT markt 15 en de daarmee verbonden retailmarkten uiterlijk over een jaar opnieuw zou onderzoeken.

C 33. Wat het criterium betreft inzake de controle van een niet gemakkelijk te dupliceren infrastructuur, vraagt Mobistar aan het BIPT om de vaststelling te nuanceren dat alleen Base grotere moeilijkheden zou hebben ondervonden om zijn netwerk aan te leggen, aangezien ook Mobistar met meer problemen is geconfronteerd dan Belgacom Mobile.

5 Opleggen van verplichtingen

C 34. Belgacom vindt dat het niet nodig is om op die markt verplichtingen ex ante op te leggen.

C 35. Belgacom Mobile vraagt dat de huidige verplichtingen die op grond van het vorige regelgevingskader op de operatoren met SMP-status rusten, onmiddellijk zouden worden opgeheven.

C 36. Belgacom en Belgacom Mobile benadrukken dat elk andersluidend besluit van het BIPT tot een nieuwe marktanalyse en een nieuwe openbare raadpleging aanleiding zou geven.

C 37. Base vraagt dus dat het BIPT aan Belgacom Mobile zou opleggen om een gereguleerd aanbod te doen inzake nationale roaming voor UMTS-netwerken.

C 38. Die operatoren vragen dus dat het BIPT aan de mobiele operatoren zou opleggen om een referentieaanbod te doen voor het selecteren van de operator.

C 39. Belgacom stelt voor dat de markt over 18 maanden opnieuw zou worden geanalyseerd terwijl Base wil dat die markt over een jaar opnieuw wordt geanalyseerd.

6 Opheffing van de verplichtingen inzake toegang en kostenbasing voor GSM-gateways

C 40. Mobistar nodigt het BIPT uit om nauwkeuriger te zijn over de opheffing van de verplichtingen inzake GSM-gateways.